

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

— Ze Lwowa. —

C. K. Rząd krajowy ogłosił następujący
O k ó l n i k.

Względem podwyższenia opłaty od jazdy pocztowej, dla krajów nadbrzeżnych.

Gdy w Gubernijum Tryjestskiem ceny obroków dla koni podniosły się, przeto wysoka nadworna Kamera spowodowaną została, poróżawszy od d. 1go Lipca 1827 dla krain nadmorskich:

1. Opłatę jazdy pocztowej 48 kr. na jeden Złren. M. K. od konia i pojedynczej stacyi podnieść tak dla jazdy skarbowej, jak prywatnej;
2. należytość za użycie powozu pocztowego półkrytego, w półowie, a powozu niekrytego w czwartej części opłaty za jazdę pocztową od jednego konia oznaczyć; i
3. tak opłatę za smarowidło podług teraźniejszego wymiaru po 8 kr. z tustością, a po 4 kr. bez tejże, jako też trynkielty dla pocztyliona po 15 kr. M. K. od konia i pojedynczej stacyi pocztowej, zostawić;

W innych austryjackich prowincjach atoli, jak opłata jazdy pocztowej, jak trynkielty dla pocztyliona i szmirgelty, równie jak należytość za użycie niekrytego lub półkrytego powozu pocztowego, pozostać ma na drugie półrocze 1827 podług teraźniejszego wymiaru.

Co w skutek Dekretu wysokiej Kamery nadwornej z dnia 20. Czerwca 1827 do liczb. 25167 powszechnie ogłasza się.

(Następują podpisy.)

— Z Wiednia. —

N. Pan raczył najwyższym listem Swoim z d. 23. z. m. pierwszemu Nadwornemu Wice-Kancelarzowi Król. Węgierskiej Kancelaryi Nadwornej, Adanowi Hr. z Rewisnye Rewickiemu, uadać najlaskawiej uwolnione przez śmierć Węgierskiego Nadwornego Kancelerza, Xięcia Kohary, Baronostwo Państwa i W. Ochmistrza w Królestwie Węgierskiem.

N. Pan raczył najlaskawiej g. k. Podkomorzego Wicentego Hr. Vetter z Lilie, mianować

Podkomorzym czynnym przy Swoim Bracie, J. C. M. Arcyxięciu Rudolfie.

Podczas pięćdziesiątego drugiego losowania dawniejszego procentowego długu Stanu, przedsięwziętego w d. 1. b. m. w skutek najwyższego Patentu z d. 21. Marca 1818, wyciągnięto rząd Nro. 290. Rząd ten zawiera obligacyje Kamery Nadwornej, pochodzące z zaciągniętej w Medyolanie pożyczki na 4 1/2 procentu, od Nru. 4873 aż włącznie do Nru. 5855, w ilości kapitalnej 2 mil. 110,056 ZR. 5 kr., a w procentach według niższej stopy 24,976 ZR. 15 2/4 kr.

Numera pojedyncze obligacyj w tym rzędzie zawarte, ogłoszone zostaną dodatkowo osobnym wykazem.

(G. W.)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Ameryka Hiszpańska.

Z Karrakas donoszą pod dniem 26. Maja: Kongres przeniósł znowu swoje posiedzenia z Tunja do Bogoty. Wszyscy Członkowie są tego zdania, iż stan rzeczy w Peru, buntownicze zamiary stojących tamże wojsk kaustytacyjnych: do Quito i Gwayaquil wyruszyć i tamże nową utworzyć Rzeczypospolitą, zaburzenia wewnątrz, wymagają niezbędnie, aby Bolivar stanął znowu na czele z nadzwyczajną władzą. Kongres nie przyjął jego podziękowania, i Bolivar miał przystać, że aż do zebrania się wielkiego Kongresu narodowego na swoim pozostanie urzędzie.

(G. W.)

Portugalia.

Wiadomości z Lizbony z dnia 7. Lipca, w Gazecie Francyi umieszczone, donoszą podług listów z Elvas, że władze w Badajoz otrzymały rozkazy dawania paszportów wszystkim osobom, które udać się zechcą do Portugalii, i przywrócenia zupełnie związków.

Gazeta Francyi mówi: Na przełożenie Wicehr. Santarem, Ministra spraw wewnętrznych, względem cenzury, wyszedł rozkaz, stanowiący dodatek do wyroku z d. 18. Sierpnia 1825, podług którego, aż do mających nastąpić dyskusyj nad organicznym prawem co się dotyczy wol-

ności druku, zaprowadzona jest uprzednio cenzura. Wyrok ów dodatkowy obejmuje przepisy następujące: »Art. 1. Nie będzie drukowane żadne pismo, rozbiegające przedmioty, których wykład podług szóstego paragrafu art. 15. Konstytucyi wyłącznie do władzy prawodawczej należy. Art. 2. Nie będzie drukowane żadne pismo, wiodące spór względem nauki artyk. 92. Dział. II. Konstytucyi objętej.« — Wspomniony artykuł 92. jest brzmienia następującego: »Podczas nieletności Króla, rządzić będzie Królestwem Rejencyja, należąca się najbliższemu krewnemu Króla, podług następstwa w dziedzictwie, który musi być letnim, mianowicie mieć 25 lat.«

Hiszpanija.

Gazeta Francyi zawiera z Madrytu z d. 9. Lipca co następuje: Rząd wydał rozkazy do utworzenia sześciu nowych liniowych pułków, które jak słycać, zastąpią w twierdzach naszych załogi Francuzkie, gdyż takowe według postanowienia obudwóch Gabinetów najpóźniej do 1. Października muszą być przez też wojska opuszczone. Sądzą, że ten środek, jeżeli zostanie wykonany, będzie miał niejaki wpływ na interesa Portugalii, i że Anglicy ze swojej strony opuszczą to Królestwo. (G. W.)

Wielka Brytania i Irlandyja.

Kuryjer donosi podług listów od brzegów morza śródziemnego, że Admirał Sir E. Codrington, wsiadłszy na okręt Azyja o 84 działach, wypłynął z większą częścią floty swojej ku Dardanellom lub do Alexandryi.

Tenże sam numer donosi o przybyciu do Spithead Rossyjskiej fregaty Konstantyn, należącej do floty Admirała Sienawina.

Okręt parny, *Duke of York*, który płynął z Gibraltaru, Kadyxu i Lizbony, zawinął w dniu 14. Lipca do Portsmouth, wioząc 52 podróżnych, między którymi znajdowali się: Hrabia Villareal, mianowany Portugalskim Posłem na Dworze Londyńskim, i Kapitan Waller, Adjutant Generała Don w Gibraltarze, z depezsami od tegoż do Sir W. Clintona i Sir W. A'Courta.

Z wyimku z aktów, drukowanego na rozkaz Izby niższej, widzimy liczbę od lat 36 stęplowanych arkuszy drukowych Dzienników. W ciągu tego czasu liczba tych arkuszy najmniejsza była 1802; wynosiła bowiem 15,252,019 arkuszy; roku 1826 największa, ponieważ podług owego wyimku doszła do 26,980,552, przyczem Kuryjer czyni jednakże tę uwagę, że to podanie, widocznie nie jest zupełne.

Kupcy w Dublinie podali Xięciu Wellingtonowi, Lordowi Eldon i P. Peel, podczas onych wystąpienia z Ministerstwa, Adresy, na które ostatni w d. 16. i 19. Czerwca odpowiedzili. Lord Wellington: »Zniewolony powodom, już teraz publicznie znanymi, osądziłem za rzecz pożyteczniejszą, gdy nie będę należał do Rady Króla Jmci, lecz nie odmówiłem terazniejszej administracyi mojego wsparcia, i nigdy takowego nie odmówię, ile razy Administracyja ta przetoży środki, dla sławy, pokoju i pomyślności kraju.« — Lord Eldon: »Nie należy wątpić, że reszta życia mojego poświęcę obronie i utrzymaniu zasad, których się zawsze trzymałem, i że obstawać będę za dawną konstytucyją Kościoła i Państwa.« — P. Peel wyraził: »Nieustannie okazywać będę tę samą gorliwość, i do wszystkiego przykładać się będę, co się tyczyć będzie sławy korony i dobra kraju.«

Francyja.

Rozporządzenie królewskie z d. 18. Lipca mianuje P. Berchoux, prywatnego uczonego, Członkiem bióra cenzury w miejscu P. Fouquet, Archiwisty Korony.

Podług Monitora, ogólny przywóz towarów do Francyi wynosił 564 mil. 728,610 fr. w wartości; ogólny wywóz 560 mil. 508,769. Zatem przywóz przewyższył wywóz o 4 mil. 219,841 franków.

Monitor w obszernym artykule broni cenzury i terazniejszego systematu zarządu, mówiąc: »Na dowód, że wolność druku przytłumiona, ile można jak najspieszniej odciskają pisma ulotne, pamiętniki, wiersze i prozę, które owę dowodzą prawdy, wywieszają je na rogu każdej ulicy i na wszystkich miejscach sprzedają.« Artykuł ten kończy: »Druk pism nieperyjodycznych oznajmia, że się z bogaci strata Dzienników. Niech tak będzie! Publiczność już w stanie ocenić naturę tych bogactw. Niech się codziennie mnożą; niech pisma ulotne zostaną wyłącznym przytłumieniem deklamacyj, osobistości, zmyślonych faktów, potwarczych dorozumiewań, podczas gdy druk kontrolowany zawiierać będzie pożyteczne śledztwa, gruntowne reklamacyje, jakoteż wszystkie dokumenta i fakta, służące do objaśnienia położenia Francyi i Europy. Tym sposobem, przez Anomalię prawodawstwem naszym wspieraną, postreże publiczność użytek i nadużycie obok siebie, i podług tego poweźmie swój sąd, przeczco nakoniec prawda na jaw wyjść może. Tak cenzura obronę swoją odda w ręce swoich przeciwników, a ci ogłoszą to, co ona potępiała.

Na ostatniem posiedzeniu towarzystwa partyzkiego, jeograficznego oznajmili PP Tailleur

i Peyronnean, członkowie towarzystwa, iż niebawem wyjadą do południowej Ameryki, i proszą kommissyją centralną o instrukcje jeograficzne. Podług swego oświadczenia zamysłają oni, zwidzićć Kumanę, Karakas, Jezioro Marakaibskie, Santa fe, Popayan, wysledzić rzekę Magdalene od rzedta aż do ujścia, potem nudać się do Karthageny, Porto Bello i Panamy, gdzie zamierzają wsiąść na okręty i popłynąć do Gwayaquil. Poczém przebyć mają góry Andeńskie, a potém pusić się wzdłuż brzegami rzeki Oronoko, aż do jęj ujścia.

P. Dupin wyrachował w najnowszym dziele swoim o siłach pldzających i handlowych Francyi, że żywe siły rolnicze stanowią we Francyi 21,056,667 ludzi, 1,600,000 koni, 6,973,000 wołów i krów i 240,000 ostów. Siły te ewaluowane na siłę ludzką wyrównywiają siłę 39,278,537 ludzi. — Anglicy mają sposoby zastępowania sił na większą szkalę. Tenże sam autor czyni uwagę, że z 1,033,432 wybranych rekrutów mianowano uwolnić od służby 380,213, ponieważ nawet 4 stóp 10 cali miary nie mieli. Przyczyny tego zinniejszenia wzrostu rasy francuzkiej upatruje autor w rewolucyi francuzkiej, przez którą mianowicie męzka część ludności, wiele cierpiała; w złym pokarmie klas robotniczych, we stręcie tychże klas od szczenięcia ospy krowiej, w chojnień wyposażaniu domów podrzuteków i w staranności za daleko posuniętej o uwiedzione osoby płci żeńskie. Od czasu rewolucyi zakładano domy podrzuteków i ułatwiano rodzicom sposoby od dawania dzieci na wychowanie publicznej dobroczynności, nie przywieszając żadnej hanby do prowadzenia podobnego życia. Anglija ma podatki dla ubogich i dla tego znajduje się w niej wielu, którzy się spuszczaają na ten fundusz; Francyi podatki na utrzymanie domu podrzuteków i ta jest przyczyna, dla której ma tak wiele dzieci nieprawego łoża. Szkocya nie zna żadnego z tych nieszczęść, gdyż nie opłaca podatku, który jest ich przyczyną.

Kupcy zostali zawiadomieni, że dla obrony żeglugi otdąd co dni czternaście wychodzieć będą z Marsylii drogą Gibraltarską konwój okrędtów wojennych, a drugi, co miesiąc z Toulonu do Lewantu. (G. W.)

Niemcy.

Z Hamburga donoszą pod d. 23. Lipca: — »Przez ostatni stetek parny, który zawinął z Kopenhagi do Lubeki mamy wiadomość, że w d. 13. t. m. kilka okrędtów floty Rossyjskiej pod rozkazami Admirała Sieniaswina przybyło już przed Kopenhagą, a przy odjeździe tegoż okrętu par-

nego w d. 20. rano pokazało się siedem okrędtów linijowych i 6 fregat. (G. W.)

Rossyja.

Podług wiadomości z Petersburga z d. 24. Lipca, Cesarz Jegomość Rossyjski dał cesarsko-Austryjackiemu Postłowi na ces. Rossyjskim Dworze, Hrabiemu Zichy, w pałacu Aniczowskim prywatne postuowanie, na którym tenże miał zaszczyt złożyć Monarszeswoje listy wierzytelne.

Jak słyhać Cesarz Jegomość, Cesarzowa Jegomość i Jego Cesarzowicowska Mość W. Xięzę Michał ze swoją dostojną Matzonką przeniosą się około połowy Sierpnia do zamków na wyspach pod Stolicą, gdzie J. C. M. W. Xiężna Michałowa i jak sądzą J. C. Mość pannjąca Cesarzowa odprawią swoje połogi. (D. A.)

Minister sprawiedliwości przetożył N. Panu, iż, stósownie do Ukazu z d. 3. Czerwca nakazującego wybór Senatorów mających wyjechać do Warszawy, następujący Senatorowie z 5go departamentu wybrani zostali: Jenerał-Adjutant Xiążę Trubecki, Radca tajny Sumarokow, Jenerał-Porucznik Stawicki i Radca tajny Wasilczykow. W skutku tego wyboru rozkazał N. Cesarz Jmóc przeznaczyć wymienionych czterech Senatorow do wypełnienia zleconego obowiązku; — co do odjazdu do Warszawy, o tém uwiadomi ich rozkaz najwyższy przez Ministra sprawiedliwości. (M. W.)

Fregata Wystowoj o 44 działach, należąca do floty, która z Kronsztadu wypłynęła, rozbiła się o skałę na przeciwko portu Rewla; ludzi i efekta na okręcie będące ocalono. Cesarz Jmó oddał tę fregatę pod rozkazy Hrabięgo Koczubeja. który wraz ze swoją rodziną wsiadł na ten okręt. Szczeńiem przeciwne wiatry i burzliwe powietrze niewolity Hrabięgo opuścić fregatę i udać się lądem.

Dziennik Petersburški z. d. 24. Lipca zawiera następujące wiadomości od wojska z Georgii: Jenerał Major Pankratiew, dowodzca korpusu wojska stojącego w Karabagh, otrzymaności wiadomość, że były Xiążę Karabaghu, Mekhti-Kuli-Chan, życzy poddać się pod opiekę N. Cesarza Jmóci, wyruszył więc w d. 8. Czerwca (n. s.) z dwoma batalijonami piechoty, dwoma działami lekkimi i czterema sotniami kozaków ku Araklinowi. Przybycie wojsk naszych wielkie uczyniło wrażenie na Nomadach, które Mekhti-Kali-Chan z sobą przyprowadził, i ułatwiło srodki zbliżenia się rodzinie Chana, która w niejakim oddaleniu na prawym brzegu Araksu czekała. W d. 10. Czerwca Mekhti-Kuli-Chan udał się do naszych koczowisk pod Agh-Karawanserai, i oświadczył, że los swój

oddaje wspanłości Cesarza Jmci. Wysłano więc batalijon piechoty, jedno działo i 50 kozaków dla ułatwienia przeniesienia się trzema tysiącom rodzin, pozostałym w okolicach Dureliagut, gdyż nie mogły przybyć za Chanem na ziemię naszą, i sam Mekhti - Kuli - Chan oddał się, aby wszelkiemu ze strony Persów oporowi zapobiegł. — Oprócz zbawionego wpływu jaki przeniesienie się tych rodzin, należących do wojennego narodu, który między Karabaghem i Nakhitszewanem krąży, i przeszło 4000 ludzi wyborniej konnicy do podjezdowej wojny stawić może, sprawi na mieszkańcach kantonów po drugiej stronie naszej granicy, zapewnia jeszcze nasze związki z głównym korpusem wojska, pomnaża mnóstwo bydła, które oni posiadają, i zwiększa nasze źródła dostawy i zaopatrzenie w żywność wojsk naszych. — W d. 17. Czerwca o godzinie 2 rano, 300 Sarbasów napadło niespodzianie na wystawione posterunki Karabinierów, które osadziły górę Heraklijusza, jednakże po silnym ogniu z ręcznej broni oddarci zostali. — Dnia 20. zjechał Jenerał Paskiewicz do Etszmiazinu, gdzie przyjmował brata Hassana, Sultana Szadlinów, przybyłego swoim i jego całego narodu imieniem prosić o opiekę Cesarza Jmci. Podług zeznania Szadlinów z bieglých z Sandar - Abad, twierdzą tąd, broni 17 do 18 dział załoga z 1,000 Sarbasów i 500 nieregularnych strzelców z Mazanderan; tylko na dwa miesiące na żywności i porcyje chleba dla załogi już zmniejszone zostały. — W d. 22. Czerwca ruszyło wojsko i dostawy ku rzece Garnistzaj, płynącej na drodze z Nakhitszewanu, dwadzieścia wierszt po tamtej stronie Erywanu. — Jenerał Major Trutson otrzymał rozkaz wysypać bateryje na prawem brzegu Zangi, i strzelać z granatników do twierdzy Erywanu z góry Heraklijusza. (G. W.)

Turcyja.

Dokończenie artykułu ze Smyrny z d. 3. Lipca przerwanego w przeszłym numerze:

Kommissyja rządowa zastępcza, mianowana w d. 17 Maja przez Zgromadzenie narodowe w Troezen, zanim takowe zostało rozwiązane, a złożona z G. Mauronichali, J. Marka Milati, i J. Nako, o których nieważności, nawet najgorliwsi stronnicy Greków przekonani, poruczyła niedawno zarząd sprawami, następującym Ministrom stosownie do konstytucyi, odpowiedzialnym, tymi są: Spraw zewnątrznych G. Glaraki, (Se-

kretarz Jenerałny byłego rządu). Spraw wewnętrznych i Policji: Anastazy Londo (były członek wydziału Zgromadzenia narodowego); Sharbu: Mavromati; Wojny: Andrzej Metaxa; — Sprawiedliwości: Erazm Kupas. — Interesa marynarki sątymczasowie Hydrze i Spezyi poruczone, którymto wspom zostawiono także wybór Ministra marynarki. Minister wojny bawiący w Nauplii, jako stronnik Kolokotroniego został przez Griwę uwięziony.»

» Z Alexandryi odbieramy (w Smyrnie) przez francuzką gabarę *Lamproje* wiadomości następujące: Lord Cochrane, po swoim krążeniu na morzu Jońskim zawinął w d. 7. Czerwca do Spezyi, i w kilka dni potem wypłynął z fregatą *Hellas* i 22 żaglami, między którymi było 8 branderów, do Alexandryi. W d. 16. Czerwca wieczorem ukazał się na przeciwko tego portu mając Austryjacką banderę, i sądził, iż mu się uda, że eskadzę swoją jakoby konwoj austryjacki, Bellony, wprowadzi do portu. Bryg egipski będący na straży przy wniściu, poznał nieprzyjaciela, starał się dostać do portu i rozbił się na wielznie; ludzie pospieszili na czolnack do miasta. Lord Cochrane widząc, że go poznano, wysłał jeden brander przeciwko temu brygowi, a że ów na próżno się spalił, potem drugi, który na koniec zniszczył ów opuszczony okręt straży. *Hellas* stanęła na kotwicy przed portem; brygi i brandery czyniły demonstracyje jakoby chciały wniść do portu. Wszystko to działo się d. 17. rano.

Wice Król jak zwyczajnie przepędzał noc w wiejskim domu Moharrem - Bei nad kanałem. Tam odebrał wiadomość o wzięciu Lorda Cochrane. Pospieszył natychmiast do miasta, wsiadł na mały bryg o 16 działach niedawno z Marsylii przybyły, kazał wyjść 10 większym okrętom pod żagle, wypłynął z portu i zmierzał prosto na eskadzę grecką, która nieważyla się trzymać kroku. — Wice Król widząc stanowczą ucieczkę Lorda Cochrane, powrócił na swój bryg, i kazał innym pięciu okrętom połączyć się z goniacami, którym dał rozkaz ścigać Lorda aż na Archipelag. — Tego samego dnia zawinęło do Alexandryi z Karamanii i Syryi 12 Egipskich okrętów przewozowych pod zastoną 3 wojennych brygów. — Te są wiadomości gabarry *Lamproi*, która opuściła Alexandryję w d. 23. Czerwca i stanęła w tutejszej zatoce w d. 30. t. m. «

(Do tego Numeru Gazety dołączony jest Ner. 32. Rozmaitości.)